

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2019

49/2019

Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ympäristönsuojelulain (527/2014) 5 §:n 1 momentin 17 kohta, 116 §:n 1 ja 3 momentti, 143 §, 144 §:n otsikko sekä 189 ja 204 §,

sellaisina kuin niistä ovat 5 §:n 1 momentin 17 kohta laissa 881/2018, 116 §:n 1 ja 3 momentti laissa 1064/2017, 189 § laissa 1166/2018 ja 204 § laissa 327/2016, sekä

lisätään 5 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laissa 881/2018, uusi 18 ja 19 kohta, 141 §:ään uusi 3 momentti, lakiin siitä lailla 1068/2016 kumotun 149 §:n tilalle uusi 149 § sekä lakiin uusi 149 a–149 c ja 211 b § seuraavasti:

5 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

17) *sivutuoteasetuksen täytäntöönpanoasetuksella* muiden kuin ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläimistä saatavien sivutuotteiden ja niistä johdettujen tuotteiden terveyssäännöistä sekä asetuksen (EY) N:o 1774/2002 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1069/2009 täytäntöönpanosta sekä neuvoston direktiivin 97/78/EY täytäntöönpanosta tiettyjen näytteiden ja tuotteiden osalta, jotka vapautetaan kyseisen direktiivin mukaisista eläinlääkärintarkastuksista rajatarkastusasemilla annettua komission asetusta (EU) N:o 142/2011 siihen tehtyine muutoksineen;

18) *päästökattodirektiivillä* tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisten päästöjen vähentämisestä, direktiivin 2003/35/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2001/81/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2016/2284;

19) *kansallisilla päästövähennysvelvoitteilla* päästökattodirektiivissä Suomelle vahvistettuja tiettyjä ilmaan johdettavia päästöjä koskevia päästövähennyksiä, jotka on saavutettava tavoitekalenterivuoden aikana ja jotka on ilmaistu prosenttiosuutena vuoden 2005 aikana vapautuneiden päästöjen kokonaismääristä.

116 §

Rekisteröinti-ilmoitus toiminnan rekisteröintiä varten

Tämän lain liitteessä 2 säädetyistä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavasta toiminnasta on tehtävä rekisteröinti-ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ym-

HE 117/2018
YmVM 12/2018
EV 124/2018

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2016/2284 (32016L2284); EUVL L 344, 17.12.2016, s.1
Komission delegoitu direktiivi (EU) 2024/299 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/2284 muuttamisesta tiettyjen ilman epäpuhtauksien päästöennusteiden raportointimenetelmien osalta (32024L0299); EUVL L, 2024/299, 17.1.2024

päristönsuojelun tietojärjestelmään rekisteröintiä varten. Rekisteröitävää toimintaa koskevista ympäristönsuojeluvaatimuksista säädetään 10 §:n nojalla.

— — — — —

Jos rekisteröinti-ilmoitus on puutteellinen, on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen pyydettävä toiminnanharjoittajaa täydentämään sitä. Tällöin 2 momentissa säädetty rekisteröintiä koskevat määräajat lasketaan siitä päivästä, jolloin rekisteröinti-ilmoitus täyttää säädetty sisältövaatimukset.

— — — — —

141 §

Ilmanlaatu

— — — — —

Lisäksi tässä luvussa säädetään 1 momentissa tarkoitetun ilmanlaadun turvaamiseksi kansalliset päästövähennysvelvoitteet sekä muita päästökattodirektiivin täytäntöönpanoon liittyviä velvoitteita. Niitä sovellettaessa on noudatettava, mitä päästökattodirektiivin 3 artiklassa säädetään määritelmistä.

143 §

Ympäristön tilan seuranta

Kunnan on alueellaan huolehdittava paikallisten olojen edellyttämästä tarpeellisesta ympäristön tilan seurannasta asianmukaisin menetelmin. Valtion valvontaviranomainen huolehtii ympäristön tilan seurannasta alueellaan.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään kunnan seurantavelvollisuudesta, pääkaupunkiseudulla ympäristön tilan seurantaan kuuluvasta ilmanlaadun seurannasta huolehtivat Espoo, Helsinki, Kauniainen ja Vantaa yhdessä. Alle 2,5 mikrometrin suuruisten hiukasten pitoisuutta ilmassa on pääkaupunkiseudulla seurattava jatkuvatoimisesti yhdellä pysyvästi sijoitetulla kaupungin yleistä ilmanlaatua edustavalla kaupunkitausta- asemalla.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset huolehtivat yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa päästökattodirektiivin 9 artiklan mukaisesta ilmaan joutuvien päästöjen aiheuttamien haitallisten ekologisten muutosten seurannasta pintavesissä osana 7 momentissa tarkoitettua seurantaa. Luonnonvarakeskus huolehtii mainitun artiklan mukaisesta seurannasta metsämailla ja Ilmatieteen laitos huolehtii mainitun artiklan mukaisesta seurannasta otsonin kuormituksen osalta. Ympäristöministeriö teettää mainitun artiklan mukaisen seurannan suomalla. Seurannan järjestämisessä noudatetaan, mitä päästökattodirektiivin 9 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun seurannan lisäksi Ilmatieteen laitos ja Suomen ympäristökeskus huolehtivat myös niille erikseen muualla lainsäädännössä säädetyistä ympäristön tilan seurantaan liittyvistä tehtävistä.

Seurantatiedot on julkistettava ja niistä on tiedotettava tarvittavassa laajuudessa. Niistä on lisäksi toimitettava tietoja Euroopan unionille siten kuin Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ympäristön tilan seurannan järjestämisestä, seuranta- ja arviointimenetelmistä ja niiden laatutavoitteista sekä seurantatietojen julkistamisesta, niistä tiedottamisesta ja niiden toimittamisesta ympäristönsuojelun tietojärjestelmään sekä niiden toimittamisesta Euroopan unionille.

Vesienhoitoon ja merenhoitoon liittyvästä pinta- ja pohjavesien sekä Itämeren tilan seurannasta ja seurantatiedoista tiedottamisesta säädetään vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetussa laissa ja sen nojalla.

49/2019

144 §

Ilmanlaadun turvaaminen kunnassa

149 §

Kansalliset päästövähennysvelvoitteet

Ihmisen toiminnasta peräisin olevia rikkidioksidin (SO₂), typenoksidien (NO_x), haihtuvien orgaanisten yhdisteiden lukuun ottamatta metaania (NMVOC), ammoniakkin (NH₃) ja pienhiukkasten (PM_{2,5}) päästöjä on päästökattodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan tarkoittamilla alueilla vähennettävä vuosina 2020–2029 ja vuodesta 2030 alkaen noudattaen, mitä mainitun direktiivin 4 artiklan 1 kohdassa ja liitteessä II säädetään.

Kansalliset päästövähennysvelvoitteet eivät kuitenkaan koske:

- 1) ilma-aluksista laskeutumis- ja lentoonlähtöjakson ulkopuolella vapautuvia päästöjä;
- 2) kansainvälisen meriliikenteen aiheuttamia päästöjä; ja
- 3) päästökattodirektiivin 4 artiklan 3 kohdan d alakohdassa tarkoitettuja maatalouden typenoksidien ja muiden haihtuvien orgaanisten yhdisteiden kuin metaanin päästöjä.

Kansallisten päästövähennysvelvoitteiden soveltamisalaan kuuluvia päästöjä on vähennettävä noudattaen, mitä päästökattodirektiivin 4 artiklan 2 kohdassa säädetään lineaarisesta ja muusta kuin lineaarisesta vähennyspolusta sekä niistä poikkeamisesta. Muu kuin lineaarinen vähennyspolku ja syyt sen käytölle on kuvattava 149 c §:ssä tarkoitetussa kansallisessa ilmansuojeluohjelmassa.

149 a §

Kansalliset päästöinventaarit

Suomen ympäristökeskuksen on laadittava ja päivitettävä kansallisten päästövähennysvelvoitteiden soveltamisalaan kuuluvista sekä päästökattodirektiivin 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista muista päästöistä kansallisia päästöinventaarioita ja -ennusteita sekä inventaarioraportteja noudattaen, mitä päästökattodirektiivin 8 artiklassa ja liitteessä I säädetään. Laaditut ja päivitettyt päästöinventaarit ja -ennusteet sekä inventaarioraportit on julkaistava yleisen tietoverkon välityksellä.

149 b §

Kansallisiin päästövähennysvelvoitteisiin liittyvät joustomahdollisuudet

Jos 149 a §:ssä tarkoitettu kansallinen päästöinventaario osoittaa, että yksi tai useampi kansallinen päästövähennysvelvoite ei täyty, voidaan päästökattodirektiivin 5 artiklan 1–4 kohdassa säädettyjä joustoja käyttää niissä säädetyin edellytyksin.

Ympäristöministeriö ilmoittaa jouston käytöstä Euroopan komissiolle noudattaen, mitä päästökattodirektiivin 5 artiklan 5 kohdassa säädetään. Komissio joko hyväksyy tai hylkää jouston käytön siten kuin päästökattodirektiivin 5 artiklan 6 kohdassa säädetään.

149 c §

Kansallinen ilmansuojeluohjelma

Ympäristöministeriön on valmistettava valtioneuvoston hyväksyttäväksi kansallinen ilmansuojeluohjelma, joka laaditaan kansallisten päästövähennysvelvoitteiden toteuttamiseksi sekä päästökattodirektiivin 1 artiklan mukaisten ihmisten terveyteen ja ympäristöön liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kansallisen ilmansuojeluohjelman sisältövaatimukseen sovelletaan, mitä päästökattodirektiivin 6 artiklassa ja liitteessä III säädetään.

Kansallinen ilmansuojeluohjelma on päivitettävä vähintään joka neljäs vuosi. Lisäksi kansallinen ilmansuojeluohjelma on päivitettävä aina, kun 149 a §:ssä tarkoitettu kansallinen päästöinventaarion tai päästöennuste osoittaa, että yksi tai useampi kansallinen päästövähennysvelvoite ei täyty tai on vaarassa olla täyttymättä. Tällöin kansallinen ilmansuojeluohjelma on päivitettävä 18 kuukauden kuluessa viimeisimmän vuosittaisen kansallisen päästöinventaarion tai päästöennusteen toimituksesta Euroopan komissiolle.

Kansallista ilmansuojeluohjelmaa valmisteltaessa ja päivitettäessä on noudatettava, mitä 204 §:ssä säädetään mielipiteiden esittämisestä ja lausunnoista. Lisäksi on tarvittaessa järjestettävä valtioiden välisiä kuulemisia.

Ympäristöministeriö toimittaa kansallisen ilmansuojeluohjelman ja sen mahdolliseen päivittämiseen liittyvät tiedot Euroopan komissiolle päästökattodirektiivin 10 artiklan 1 kohdan mukaisesti sekä huolehtii siitä, että ne julkaistaan yleisen tietoverkon välityksellä.

189 §

Valvontaviranomaisten vastuunjako luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen valvonnassa

Vastuu luvanvaraisen ja ilmoituksenvaraisen toiminnan 168 ja 169 §:n mukaisesta valvonnasta kuuluu valtion valvontaviranomaiselle, jos toiminnan ympäristöluvan myöntää tai ilmoituspäätöksen tekee valtion ympäristölupaviranomainen, ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jos se myöntää toiminnan ympäristöluvan tai tekee ilmoituspäätöksen.

Vastuu rekisteröitävän toiminnan 168 ja 169 §:ssä tarkoitettua valvonnasta on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella. Vastuu 116 §:n 2 momentin nojalla rekisteröitävän toiminnan valvonnasta on kuitenkin valtion valvontaviranomaisella. Rekisteröitävän ja ilmoituksenvaraisen toiminnan valvonta voidaan suorittaa osana samalla alueella sijaitsevan luvanvaraisen toiminnan valvontaa, jos se on valvonnan asianmukaiseksi ja tehokkaaksi järjestämiseksi tarpeen. Luvanvaraisen, ilmoituksenvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan harjoittajaa ja viranomaista, jolle valvonta siirretään, on kuultava, jos valvonnasta vastaava viranomainen tämän vuoksi vaihtuu.

204 §

Eräät valtakunnalliset suunnitelmat ja ohjelmat

Valtioneuvosto hyväksyy Euroopan unionin säädöksissä tarkoitetut ympäristönsuojelua koskevat valtakunnalliset suunnitelmat ja ohjelmat. Suunnitelma- ja ohjelmaluonnoksista on pyydettävä lausunto niiltä viranomaisilta, joiden toimialaan ja tehtäviin suunnitelma tai ohjelma olennaisesti liittyy. Kaikille muille on varattava riittävän ajoissa tilaisuus tutustua suunnitelma- ja ohjelmaluonnoksiin sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan tiedottamalla asiasta valtakunnallisesti leviävässä sanomalehdessä ja yleisessä tietoverkossa. Mielipiteiden esittämiselle on varattava aikaa vähintään 30 päivää.

Hyväksytystä suunnitelmasta ja ohjelmasta perusteluineen sekä siitä, miten lausunnot ja mielipiteet on otettu huomioon, on tiedotettava siten kuin 1 momentissa säädetään.

Suunnitelmia ja ohjelmia tarkistettaessa on noudatettava, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään lausuntojen pyytämisestä ja mielipiteiden esittämisestä.

Päästökattodirektiivin edellyttämästä kansallisesta ilmansuojeluohjelmasta säädetään 149 c §:ssä. Valtakunnallisesta ja alueellisesta jätesuunnitelmasta säädetään jätelaissa.

49/2019

211 b §

Päästökattodirektiivin liittyvä kansainvälinen yhteistyö

Päästökattodirektiivin mukaisten päästövähennysten edistämiseksi on tehtävä tekniseen ja tieteelliseen tutkimukseen ja kehitykseen liittyvää yhteistyötä sekä kolmansien maiden kanssa että ympäristönsuojelun, maatalouden, ilmailuliikenteen ja merenkulun alalla toimivien kansainvälisten organisaatioiden puitteissa noudattaen, mitä päästökattodirektiivin 15 artiklassa säädetään. Yhteistyön tekemisestä vastaavat mainittuja asioita hoitavat ministeriöt ja niiden välisestä yhteistyöstä säädetään valtioneuvostosta annetun lain (175/2003) 2 §:n 2 momentissa.

Tämä laki tulee voimaan 28 päivänä tammikuuta 2019. Sen 149 §:ssä tarkoitettuja kansallisia päästövähennysvelvoitteita sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2020. Siihen saakka sovelletaan tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisista päästörajoista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/81/EY vahvistettuja kansallisia päästövähennysvelvoitteita.

Tämän lain 149 b §:ssä tarkoitettua joustomahdollisuutta voidaan soveltaa tiettyjen ilman epäpuhtauksien kansallisista päästörajoista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/81/EY vahvistettuihin kansallisiin päästövähennysvelvoitteisiin 31 päivään joulukuuta 2019.

Tämän lain 149 c §:n tarkoitettu kansallinen ilmansuojeluohjelma on valmisteltava siten, että se voidaan toimittaa Euroopan komissiolle viimeistään 1 päivänä huhtikuuta 2019.

Helsingissä 18 päivänä tammikuuta 2019

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen